

Oslo

Utviklings- og kompetanseetaten/Sekretariat

Årsrapport 2022

Fairtrade-hovedstaden Oslo

Hva er Fairtrade egentlig?

Årsrapport 2022– Fairtrade-hovedstaden Oslo

Innledning

Årsrapport 2022 beskriver arbeidet til styringsgruppen for Fairtrade-hovedstaden Oslo dette året. Utviklings- og kompetanseetaten v/Innkjøpstjenester innehar sekretariatet til gruppen.

Status styringsgruppen 2022

Styremedlemmer	Arbeidssteder
Bjart Thorkil Pedersen (Styreleder)	Fagsjef bærekraftig handel, NorgesGruppen
Shoaib M. Sultan (Nestleder)	Medlem av Oslo bystyre
Hilde Terese Hamre	Direktør, Helseetaten
Ole Wiggo Lian	Key Account, Joh. Johansson Kaffe AS
Maja Enerhaug Egge	1. nestleder, Press
Vegard Krohn Neverlien	Global CSR Manager, Varner
Christina Victoria Eckhoff Skeie	Spesialrådgiver, Byrådsavdeling for finans
Assosierte styremedlemmer	
Nina Gopinder Pannu	Kommunikasjonsrådgiver, Byrådsavdeling for finans
Annabelle Lefebure-Henriksen	Leder, Fairtrade Norge
Guro Hildre (Sekretariat)	Rådgiver samfunnsansvar, Utviklings- og kompetanseetaten

Styrets arbeid

- Styret har gjennomført fire møter i 2022
- Sekretariatet har hatt jevnlig dialog med styreleder ilt året, for å sikre at aktiviteter gjennomføres etter styrets ønsker.

[Rundskriv 12/2016](#) beskriver at styringsgruppen til Fairtrade Oslo skal gjennomføre aktiviteter rettet mot kommunen, næringsliv og byens innbyggere.

Betydningen av bærekraftige anskaffelser

FNs sjette hovedrapport, som kom i 2022, understreker verdens behov for klimaomstilling og handling. Kutt i utslipp, klimatilpasninger, bærekraftig utvikling og sosial rettferdighet er sentrale elementer i rapporten. Rapporten anslår at omtrent 3,5 milliarder mennesker lever i områder som er rammet av klimaendringer, særskilt i Sentral-Afrika, Asia og Sør-Amerika. De fleste matprodusentene i disse verdensdelene er småskalabønder og fiskere. Når skogbranner, kraftige temperatursvingninger og ekstreme værforhold som tørke, flom og nedbør blir hyppigere i disse områdene, går det hardt ut over matproduksjonen og tilgangen til vann.

Samtidig som at klimaendringene skaper utfordringer, har også bondens andel av prisen på produktet blitt lavere. En kakaobonde, som er første ledd i leverandørkjeden, sitter igjen med kun 11% av sluttprisen på en mørk sjokolade med høyt kakaoinnhold.

Lave råvarepriser, råvareknapphet og mangel på klimatilpasningstiltak skaper utfordringer i jordbruket og svekker matsikkerheten. FNs klimapanelrapport slår fast at utjevning av sosiale og økonomiske forskjeller vil være grunnleggende for å oppnå en bærekraftig utvikling og stanse global oppvarming.

Fairtrade arbeider for å oppnå FNs bærekraftsmål om å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. Gjennom Fairtrade sikres produsentene i lavinntektsland mer rettferdige handelsbetingelser og en forutsigbar inntekt. I tillegg betales en premiumsbetaling som kan benyttes til klimatilpasningstiltak for å beskytte avlinger og jordbruk eller til utviklingstiltak i lokalsamfunnet som skole, helse og renovasjon.

Fairtrade har høye standarder for bærekraftig produksjon av råvarer. Gjennom innkjøp av produkter med Fairtrade-sertifisering, bidrar Oslo kommune til bedre utnyttelse av naturressursene i en mer bærekraftig retning, til en mer rettferdig sosial fordeling og til å motvirke fattigdom.

Foto: Fairtrade Norge

Oslo kommunes Fairtrade-arbeid 2022

Oslo kommunes anskaffelser:

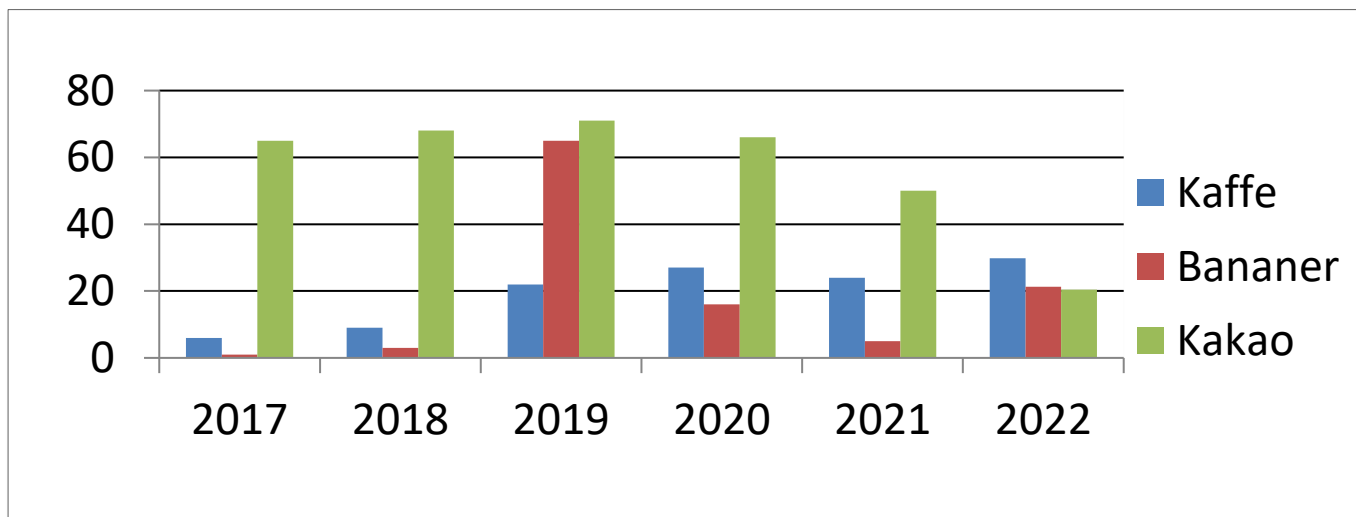
Hvert år kjøper Oslo kommune store volum av produkter hvor det er høy risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter i leverandørkjeden. Eksempler på dette er dagligvarer som bananer, kaffe, te og kakao. Oslo kommune har som mål å øke andelen Fairtrade og rettferdig-sertifiserte varer i sine anskaffelser, innenfor rammen av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Styringsgruppa for Fairtrade-hovedstaden Oslo har i 2022 hatt god dialog med beslutningstagere i Oslo kommune, for å sikre målrettede tiltak og diskutere gode grep som kan øke volumet av anskaffelsene av Fairtrade- sertifiserte varer i Oslo kommune.

Et annet grep er å utvide utvalget og ta inn nye Fairtrade-produkter på samkjøpsavtalene. Fra og med oktober 2022 ble Fairphone tatt inn som et tilbud til virksomhetene på samkjøpsavtalen for mobiltelefoner. Fairphone produserer smarttelefoner på en måte som føre til bedre sosiale vilkår for produsentene enn det som er vanlig i bransjen. En av komponentene som benyttes i smarttelefonen er gull, som også er klassifisert som konfliktmineral. Gullet i mobiltelefonen er Fairtrade-sertifisert og standarden har som mål å forbedre gruvearbeidernes lønn- og arbeidsvilkår samt å styrke deres organisasjoner. Videre er formålet å tilby en mobiltelefon med lang levetid, som er brukervennlig og enkel å reparere og på denne måten redusere miljøavtrykket fra telefonen.

Oslo kommune benytter sortimentstyring som virkemiddel og jobber systematisk for å oppnå resultater innen blant annet økologisk mat og rettferdig-sertifiserte produkter.

2022	bananer	kaffe	kakao	te
Prosent Fairtrade	21,3	29,8	20,4	0,3

Oslo kommunes Fairtrade-andel i 2022 for utvalgte produkter.

*Oslo kommunes innkjøp av Fairtrade-sertifiserte bananer, kaffe og kakao i Oslo kommune over tid. Kaffe har en stigende tendens og i 2022 var Fairtrade-andelen på kaffe nærmere 30%. *

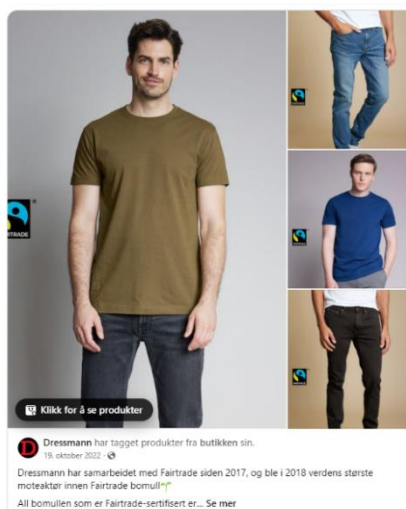
*Andre sertifiseringer som UTZ og Rainforest Alliance inngår også i Oslo kommunes anskaffelser, men er ikke tatt med i statistikken.

Fairtrade-uka (uke 42) i sosiale medier:

En av Oslo kommunes strategier er å øke kunnskapen om Fairtrade og jobbe for at tilgangen til og bruk av attraktive Fairtrade-merkede produkter øker. (Rundskriv 12/2016) Styringsgruppa for Fairtrade-hovedstaden Oslo har de siste årene tatt initiativ til en Fairtradekampanje-uke, hvor næringslivet har vært oppfordret til å delta. Målet med Fairtrade –uka er å sette fokus på hva man kan oppnå sammen gjennom bedre handelsbetingelser for råvareprodusentene i fattige land. I 2022 bidro leverandører, kjeder og butikker ved å fortelle om sin satsing på Fairtrade og bærekraftig handel i sosiale medier og ved å gjøre Fairtrade-merkede produkter synlige og tilgjengelige for forbrukerne denne uka.

Eksempler på poster i sosiale medier i Fairtrade-uka (uke 42):

Oslo kommunes kampanje i uke 42 var rettet mot ungdom i alderen 18-25 år. Mange unge er opptatt av å handle bærekraftig, men mange bærekraftshensyn og mangfoldet av merkeordninger kan gjøre valgene vanskelige. Gjennom kampanjen ønsket Oslo kommune å vise at Fairtrade er et godt, enkelt og bærekraftig valg når man handler.

Foto: Mvh

For å løfte kunnskapen om etisk og rettferdig handel, ble det utviklet en quiz med spørsmål om Fairtrade. Vinneren vant et gavekort på kr. 5.000, som kunne benyttes i butikker og kjeder, som har Fairtrade som en del av sin bærekraftsatsing. Quizen ble publisert på Facebook, Snapchat, Tiktok og Instagram. Det ble laget en busskampanje med annonser på busser i sentrum og quizen ble sendt til influencere og utvalgte aktører i næringslivet.

Fairtrade-kommune nettverket:

I 2022 startet Fairtrade Norge et nettverk for Fairtrade-kommuner. Gjennom nettverket tilbys kommunene en møteplass for kunnskapsbygging, erfaringsutveksling og informasjon om relevante temaer innenfor etisk og rettferdig handel. Hvert møte har oppdatert informasjon om utfordringer ved produksjonen av utvalgte råvarer, som for eksempel bananer, bomull eller kaffe. Oslo kommune og representanter fra styringsgruppa for Fairtrade-hovedstaden Oslo har vært aktive deltagere i nettverket i 2022 og bidratt med innlegg i møtene.

Øvrig møtedeltagelse og presentasjoner om rettferdig handel i Oslo kommunes virksomheter:

1 april, Møte mellom styreleder for Fairtrade-hovedstaden Oslo og ledelsen i Innkjøpstjenester/UKE og fagpersoner i avdelingen.

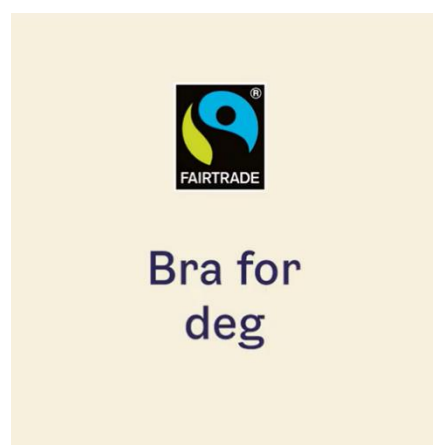
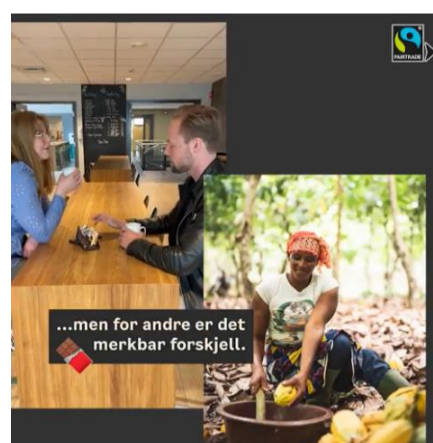
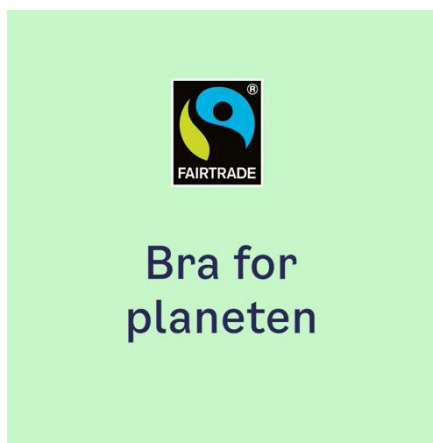
9. februar og 1. juni, Deltagelse på nettverksmøter for Fairtrade-kommuner, innlegg v/Guro Hildre om Oslo kommunes Fairtrade-kampanje i uke 42.

9. februar, Deltagelse på møter med Fairtrade-Storbynettverket (Oslo, Bergen, Viken, Fredrikstad, Sarpsborg, Moss, Asker, Halden og Bærum)

5. desember, Møte mellom Finansbyråd Einar Wilhelmsen og styreleder for Fairtrade-hovedstaden Oslo Bjart Thorkil Pedersen og representanter fra styret.

Andre aktiviteter i sosiale medier

Siste halvår 2021 ble det utviklet en kampanje med slagordet “Du legger kanskje ikke merke til det, men for andre er det merkbart forskjell”. Kampanjen ble videreutviklet og publisert på nytt i juni 2022. Målgruppen var innbyggerne i Oslo og formålet var å informere om betydningen av Fairtrade og påvirke handlemønsteret i en mer bærekraftig retning. Kampanjen ble publisert på Snapchat, Facebook og Instagram i Oslo-området og ble sett av nærmere 380 000 unike personer.

Oslo, 24.02.2023

v/Guro Hildre

Sekretariatet for Fairtrade-hovedstaden

Kilder:

FN-sambandet: <https://www.fn.no/nyheter/dette-maa-du-vite-om-fns-klimapanel-nye-rapport>

Miljødirektoratet: <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/fns-klimapanel-ipcc/>

Fairtrade Norge: <https://www.fairtrade.no/>

Dagsavisen: <https://www.dagsavisen.no/debatt/2023/02/07/alt-blir-dyrere-hvem-betaler-egentlig-prisen/>